

Сьогодні

Урок
№117

РЗМ 26. Утішання

Мета: Ознайомити з поняттям «утішання»; навчити розуміти значення і важливість утішання в міжособистісних стосунках; розглянути приклади утішання у різних ситуаціях з реального життя; розвивати вміння аналізувати тексти, знаходити та інтерпретувати елементи утішання у них; покращувати навички виразного читання; сприяти розвитку емоційного інтелекту, їхньої здатності до співчуття та емпатії; виховувати почуття до співпереживання та готовність підтримувати інших у складних ситуаціях; формувати цінності доброзичливості, взаємопідтримки та взаєморозуміння; заохочувати до рефлексії над власними діями та вчинками щодо утішання інших людей.

❖ Сьогодні говоритимемо
про утішання та емпатію.
Розглянемо структуру
тексту утішання.

Робота із
підручником
«Українська мова»
Н. Голуб та ін.,
с. 234-237.

Ятрити

Бідкатися

Бентежити

1. Що рятує людину в скрутних ситуаціях?
2. Що означають слова *втішати*, *утішання*?
3. Як правильно дібрати слова втішання?
4. Яка структура тексту втішання?
5. Що означає слово *емпатія*?

Сформулюйте особисті цілі,
що стануть орієнтиром і
стимулом для вас на уроці.

Одного сонячного осіннього дня Оленка запізнилася на перший урок, розбила в їдальні горнятко й забула ключі від квартири. Під час уроків вона сиділа, ледь стримуючи сльози. А відразу після п'ятого уроку, відпросившись у вчительки й нічого не сказавши подругам, побігла додому.

Мая не знала, як ставитися до похмурого настрою подруги, тому весь шкільний день провела із Зоєю.

Уже по дорозі додому Зоя розповіла подрузі, що Оленка закохалася в їхнього однокласника Сашка, високого худорлявого хлопця з рудими кучерями та зеленими очима. А ревіла вона тому, що цей Сашко навіть не дивився в її бік. Весь вечір Мая збиралася зателефонувати подрузі та якось підтримати її. Але натомість сіла за піаніно й почала розбирати нову сонату Бетховена (За В. Михайловою).

Запитання	Завдання
<ol style="list-style-type: none"> 1. Як потрібно ставитися «до похмурого настрою» подруги/друга? Чому? 2. Що може стати причиною поганого настрою? 3. Назвіть відомі вам способи поліпшення настрою. 4. Як у подібних ситуаціях мають поводитися друзі? 5. Чи добре вчинили дівчата: Зоя, розповівши таємницю Оленки, і Мая, повіривши пліткам? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте проблему, порушену в тексті. 2. Оцініть учинок Маї. 3. Зверніться до однієї з дівчат з порадою. 4. Перепишіть останній абзац тексту, уявивши себе на місці Маї. 5. Що, на вашу думку, відчувала Оленка в той день? На яку поведінку подруги вона сподівалася? 6. Про що свідчить слово «ревіла», яке вжила Зоя? Яким дієсловом його варто замінити?

Жанр утішання близький за комунікативним наміром із підбадьорюванням, заспокоєнням, обнадіюванням, порадою. **Мета втішання** — змінити емоційний стан людини, утішити, розважити, заспокоїти її.

Бувають ситуації, коли людина перебуває у стані глибоких емоційних змін (горя, печалі, глибокого смутку, розчарування тощо) у результаті впливу певних негативних обставин, подій, станів. У цей момент вона очікує допомоги, потребує підтримки, розради.

Заспокойся!
Ми разом
усе
здолаємо!

Мені
так
важко!

Усе в тебе
буде добре!
От побачиш!

Надійка
перебуває в
тяжкому
емоційному
стані...

Потрібно
допомогти їй
вийти з
цього стану!

Що необхідно робити:

1. Ніколи не намагайтеся проігнорувати чужу біду.
2. Постарайтеся відчувати настрій людини і проіннятися ним.
3. Спитайте про самопочуття і чи потребує вона допомоги.
4. Не намагайтеся бути набридливими.
5. Спробуйте зробити щось приємне.
6. Дайте час заспокоїтися. Обійміть людину.
7. Підтримайте, якщо вона виявить бажання.
8. Просто посидьте поруч мовчки.
9. Коли заспокоїться, запитайте, чи хоче поговорити.
10. Висловіть упевнення, що на вас можна розраховувати.

Дотримання цих правил робить вас великодушними людьми. Намагайтеся виражати співчуття дієво: обробіть рану, дайте чисту серветку, цукерку, обійміть, доберіть слова. Звертайтеся до людини на ім'я.

У структурі тексту втішання мають бути такі **складники**: звертання до адресата на ім'я (Алінко! Тимку!), спонукання до змін психоемоційного стану (Не хвилюйся! Заспокойся!), висловлення **співчуття**, повідомлення інформації, що може покращити стан (Я розумію тебе, співчуваю. Але в мене для тебе гарна новина!), **констатація** кращого стану (От бачиш, уже краще! Ти посміхаєшся!).

Прочитайте текст. Сформулюйте проблему, яку порушує автор. Хто з героїв потребує слів утішання? Чому? Опишіть емоційний стан хлопчика. Які слова в тексті передають це?

...Ми жили по обидва боки цього великого озера — я та дідусь. Його будинок стояв на одному березі, а наш — на іншому. Вечорами я сідав у темряві біля вікна і чекав, коли дідусь засвітить ліхтарик. Потім дідусь починав вмикати і вимикати його, а я у відповідь — так само. Ми з ним спілкувалися азбукою Морзе... А потім, побажавши одне одному добраніч, лягали кожен у своє ліжко, розділені мовчазним темним озером.

Прочитайте текст. Сформулюйте проблему, яку порушує автор. Хто з героїв потребує слів утішання? Чому? Опишіть емоційний стан хлопчика. Які слова в тексті передають це?

Так тривало вже давно. Усе враз припинилося минулої зими напередодні Різдва.

— Любий, мені так шкода, — сказала мама, присівши на краєчку ліжка того ранку. — Я знаю, що ти його дуже любив, але дідусь більше не з нами.

Ця новина розчавила мене, неначе важезний чобіт маленьку мураху. Як це не з нами?... (О. Войтенко).

Напишіть текст утішання. Які з поданих нижче формул утішання доцільно використати в цій ситуації?

1. Бог посилає випробування кожній людині, і їх потрібно долати.
2. Що сталося, на жаль, уже не змінити. Треба навчитися з цим жити.
3. Не варто так перейматися, здоров'я важливіше.
4. Не звинувачуй себе, ти ж не хотів, щоб так сталося.
5. Не бачу причин для смутку! Перемелеться — борошно буде!
6. Трохи згодом життя наладиться! Усе в тебе буде добре!
7. У когось справи значно гірші! Повір мені: усе зміниться. Он мій сусід був у значно гіршій ситуації...
8. Наберись терпіння. Ти ж дорослий, ти сильний!
9. Кріпись, друже! Це тяжка втрата. Увесь клас тобі співчуває.
10. Знаєш, а в мене для тебе прекрасна новина! Мій тренер сказав, що йому сподобалася твоя манера гри.

- Чим збагатив вас урок?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Які питання теми найважливіші для вас? Чому?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Чого ви навчились на
уроці?

Що найбільше вас
вразило чи здивувало під
час уроку?

Що нового ви сьогодні
дізнались?

Чи було вам важко? Якщо
так, то що саме?

Продовжіть речення.
Тепер я знаю, що ...

Виконайте вправу 578 (I, II або III) на сторінці 237.

*Короткий запис у щоденник
с. 237 впр.578 (I, II або III).*